

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 30:

Forslag til lov om ændring af lov om stempeavgift af topografiske kort.

(Fremsat 9/10 85).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Hans Hækkerup (S):

Jeg vil gerne starte med at sige, at den af forsvarsministeren i § 1, nr. 2, foreslåede ændring, nemlig at »krigsministeriet« ændres til »forsvarsministeriet«, ikke vil bringe regeringen i modstrid med det sikkerhedspolitiske flertal.

Vi kan også acceptere forslaget om, at flere kortstørrelser skal omfattes af stempelafgiften.

Derimod kan socialdemokratiet af principielle grunde ikke tilslutte sig ministerens forslag om at flytte kompetencen til at fastsætte afgiftens størrelse fra finansudvalget til forsvarsministeren og videre til geodætisk institut. Finansudvalget handler jo i denne sag på det samlede folketings vegne, og det er folketinget og alene folketinget, der kan pålægge borgerne at betale skat. Det ønsker vi ikke at forflygtige.

Arentoft (KF):

Dette lovforslag går jo ud på, at den afgift, man hidtil har betalt af geodætisk instituts kort, bibeholdes, og at den kan justeres, således at man kan få nogle af omkostningerne ved at drive geodætisk institut dækket og samtidig, om jeg så må sige, bevarer noget vedrørende ophavretslovgivningen.

Disse afgifter skal selvfølgelig justeres med mellemrum i takt med prisudviklingen. Forslagets ene hovedpunkt går ud på, at i stedet

for, at det skal gå over finansudvalget, bemyndiges forsvarsministeren til at fastsætte disse afgifter og til at uddelegere det til geodætisk institut. Det kan det konservative folkeparti naturligvis gå ind for. Der ligger en væsentlig forenkling af administrationen heri. Jeg tror, at en stor del af de mange ting, folketinget direkte skal tage stilling til, er et levn fra den tid, hvor man ikke havde nær så mange sager på folketingets bord, som man har nu om dage.

Jeg var glad for, at hr. Hans Hækkerup havde bemærket den lille redaktionelle ændring fra »krigsministeriet« til »forsvarsministeriet«. Jeg ville være glad, hvis nogle dagblade ville bemærke den lille ting. Man ser stadig udtrykket »krigsministeriet«, selvfølgelig brugt i nedsættende betydning, selv om det udtryk er afskaffet for mange, mange år siden. Det ville være rart, hvis man ville bemærke denne lille ting.

Det er jo således, at afgifterne i øjeblikket hviler på kort, der er større end 1:500.000 eller mindre end 1:15.000, og det andet hovedpunkt i forslaget går ud på, at man vil udvide det til 1:800.000.

Man skal lige være klar over, at en målestok på 1:500.000 betyder, at 1 cm på kortet svarer til 5 km i virkeligheden. Der er selvfølgelig nogle, der finder ud af at lave en kopi ved nedfotografering i f.eks. størrelsen 1:510.000, og så er det afgiftsfrit. Derfor vil man sætte grænsen op til 1:800.000; det vil sige, at 1 cm svarer til 8 km, og det er en meget lille målestok, som gør, at tingene er meget små. Man kan dårligt læse stednavne osv., og geodætisk institut har normalt det hele med. Når det fotograferes ned, kan det kun have interesse, hvis det er et specialkort, man vil lave. Vil man f.eks. lave et Danmarkskort med indtegning af nogle enkelte kroer for at vise, hvor i landet de ligger, kan man lave det i en så lille målestok, at det bliver afgiftsfrit.

Vi er helt tilfredse med den uddelegering til geodætisk institut, forsvarsministeren kan foretage. Det har jeg allerede sagt.

Man foreslår en overgangsordning, og det må man selvfølgelig i den slags tilfælde.

Der er måske nogle, der har undret sig over, at der i lovens § 3, stk. 1, nr. 4, står, at der er ingen afgift af søkort og havnekort. Det er helt specielt, fordi farvandsdirektoratets nautiske afdeling har monopol på tryk-

[Arentoft]

ning af søkort og havnekort. Det er en helt speciel teknik, derfor er de ikke medtaget.

Som jeg har sagt, kan det konservative folkeparti 100 pct. gå ind for dette lovforslag.

Thor Pedersen (V):

Da mit partis ordfører i denne sag er forhindret i at være til stede, og da jeg i øvrigt ikke kan komme med flere oplysninger end den forrige taler – argumenterne kan jeg fuldt ud tilslutte mig – kan jeg sige, at vi støtter lovforslaget.

Thoft (SF):

Som hr. Arentoft sagde, påstår ministeren jo, at en række firmaer hugger geodætisk instituts materialer for at slippe for afgifter. Det kan da godt være, at ministeren har ret, og så er det måske også meget fornuftigt at foretage den opstramning, der ligger i, at kun kort i en målestok, der er mindre end 1:800.000, kan slippe for afgift.

Den borgerlige regering beskytter med dette forslag geodætisk instituts monopol på området. Det er ikke just udtryk for den store liberalisme, så jeg undrede mig lidt over, at venstre så ihærdigt kunne støtte det, men derfor er det måske så meget desto mere et fornuftigt forslag, ministeren kommer med.

Jeg vil godt sige, at for SF er det afgørende, at der ikke ved forslaget bliver bevilget så meget som en eneste krone mere til forsvaret. Først når vi har fået hug- og stikfast sikkerhed for, at forsvaret ikke får flere penge som følge af større indtægter af afgiften, vil vi kunne støtte forslaget.

Forslaget indeholder også en bestemmelse om, at afgiften fremover skal fastsættes af ministeren og pristalsreguleres af ham. Det plejer vi at være imod, og det er vi også i denne sag. Ministeren må pænt komme til finansudvalget som hidtil.

Endelig er der julelegen med, at »krigsministeriet« nu skal hedde »forsvarsministeriet«. Når man er i gang med orwellske eufemismer, var det måske rimeligt at kalde det »fredsministeriet«, for nu at tage skridtet fuldt ud.

Vi er altså villige til at se positivt på lovforslagets hovedindhold og vente spændt på, om ministeren er i stand til at få de mange spørgsmål, vi kan forvente i denne sag, be-

svaret lige så hurtigt som oppositionens spørgsmål i forbindelse med oppositionens forslag i sidste samling. Så skulle der være en chance for, at forslaget kan blive vedtaget i 1990. Kan ministeren gøre det hurtigere, vil vi da med stor fornøjelse se på, at forsvarsministeriet måske bliver i stand til at besvare spørgsmålene rimelig hurtigt.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Vi kan tiltræde lovforslaget, i det omfang det giver større dækning for udgifterne ved den virksomhed, geodætisk institut står for. Men vi må afvise kompetenceflytningen, dels fra finansudvalg til minister, dels fra minister til geodætisk institut.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti kan anbefale lovforslaget. Vi finder, at det er et rimeligt forslag. Det er rimeligt, at mange af de store udgifter, geodætisk institut har, bliver fordelt, og at de folk, der benytter det, er med til at betale dem.

Ove Jensen (FP):

Principielt er der to metoder til at forbedre det offentlige regnskab: man kan foretage offentlige besparelser, og man kan øge det offentliges indtægter ved højere skatter og afgifter.

Dette lille forslag fra forsvarsministeren er et ganske godt eksempel på, at regeringen akkurat som socialdemokratiske regeringer finder det mest naturligt at forbedre det offentliges regnskab ved højere afgifter.

I modsætning hertil finder fremskridtspartiet det mere naturligt at forbedre det offentlige regnskab med offentlige besparelser, og vi har da også tidligere stillet forslag om, at der spares 7 mill. kr. på geodætisk instituts konto ved rationaliseringer og fjernelse af medarbejdernes privilegier, f.eks. særlig feriegodtgørelse. Vi har også peget på, at der kunne foretages besparelser ved personalereduktioner og ved, at der ikke foretages overarbejde, ligesom der kan spares på materielanskaffelse.

Regeringen har tidligere gjort og gør vel stadig væk et stort nummer ud af, at man går meget stærkt ind for offentlige besparelser. I den anledning vil jeg godt spørge forsvarsministeren, hvad han eller regeringen helt kon-

[Ove Jensen]

kret har foretaget, for at der også kan blive foretaget offentlige besparelser netop på det område, der her er til behandling, altså geodætisk institut.

Vi har som sagt fremsat forslag om besparelser på dette område, men vi har desværre ikke kunnet komme igennem med disse besparelser. Da vi ønsker bedst mulig balance i det offentlige regnskab, vil vi støtte dette forslag fra forsvarsministeren.

Jeg har forstået på flere ordførere, at de er utilfredse med den bemyndigelse, forsvarsministeren ønsker, således at afgiftsforhøjelser fremover ikke skal i finansudvalget. Vi er enige med de ordførere, der har fremført disse indvendinger, og hvis der kommer et ændringsforslag om, at dette punkt i lovforslaget går ud, vil fremskridtspartiet støtte et sådant ændringsforslag.

Aase Olesen (RV):

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der er så mange undtagelser vedrørende betaling af afgift på alle mulige områder, at dette i praksis er et spørgsmål om afgifter betalt af private virksomheder og stort set ikke andet. Og derfor vil jeg gerne spørge krigsministeren – undskyld, forsvarsministeren – om han er enig i det synspunkt, som er refereret i bemærkningerne – det må jeg gå ud fra – hvor man refererer instituttet for at sige:

»Instituttet peger på, at der næppe kan være tvivl om, at udarbejdelsen af disse kort helt eller delvis må antages at være baseret på materiale, hvortil instituttet har ophavsret, f.eks. instituttets kort i 1:500.000.«

Og så kommer det:

»Instituttet har imidlertid af bevismæssige grunde ment at burde afstå fra gennem en retssag at få fastslået, om dets ophavsrettigheder er blevet krænket.«

Hvad er så det, man foreslår i stedet for retsafgørelser om, hvorvidt ophavsrettigheder er blevet krænket? Ja, man flytter bare målestoksgrænsen. Derfor vil jeg gerne spørge: betyder det, at der for fremtiden slet ikke er noget spørgsmål om, hvor man rent faktisk har sit kortmateriale fra? Er det alene målestoksforholdet, der afgør, om man skal betale afgift eller ej? Så må man jo holde op med at tale om en afgift, fordi man bruger instituttets materiale.

Hvis nu et firma anvender kort fra andre geodætiske institutter – der er faktisk andre i verden – eller jeg, som jeg gjorde i aftes, går hen på hylden og tager mit gamle skoleatlas og affotograferer hovedstadsområdet i 1:650.000 og bruger det i reklameøjemed eller for den sags skyld i en valgpejec eller til at afmærke, hvor vi har kroer, skal vi så til at betale afgift til geodætisk institut? Skal jeg bevise eller ikke bevise, at det var et engelsk atlas eller et dansk atlas?

Jeg vil godt spørge, om denne bestemmelse har været igennem justitsministeriets lovkontor. Jeg kan ikke se andet, end at retssikkerheden virkelig er på glatis her, så meget mere som ministeren siger, at den kompetence, han har, vil han fuldstændig overgive til embedsmændene i geodætisk institut. Hvad er det for en retssikkerhed? Hvor er industriministeren henne? Hvor er det erhvervspolitiske sigte? Jeg fatter ikke, at nogen borgerlig regering kan fremsætte sådan et forslag, og derfor vil jeg godt spørge: hvad har forsvarsministeren egentlig tænkt sig?

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg vil gerne takke partiernes ordførere for de gennemgående positive kommentarer til dette lille forslag.

Der er tale om et forslag, hvis sigte primært er at gøre administrationen vedrørende de topografiske kort mere klar, mere smidig og mere hensigtsmæssig, og jeg er derfor tilfreds med de faldne kommentarer.

Der blev stillet nogle detailspørgsmål. For norges vedkommende vil der i høj grad være lejlighed til at vende tilbage i forbindelse med udvalgsbehandlingen.

Jeg vil gerne sige til de ordførere – det gælder socialdemokratiets, de radikales og SFs – der var inde på spørgsmålet om uddelegeringen, at de bestemmelser, vi her taler om, altså uddelegering fra finansudvalg til minister, er i overensstemmelse med, hvad der gennem de senere år er sket på andre områder, så vidt jeg er informeret. Det tjener ikke det sigte at forflygtige ansvar, som det blev sagt af hr. Hans Hækkerup, det er der slet ikke tale om, men alene at skabe en lettere administration.

Der ligger heller ikke noget takstpolitisk i det, idet vi, som det fremgår af forslagets bemærkninger, har til hensigt fortsat at lade

[Forsvarsministeren]

forhøjelser gennemføre i overensstemmelse med den almindelige prisudvikling.

Hr. Ove Jensen rejste spørgsmålet om, hvilke besparelser der egentlig talt er gennemført for geodætisk instituts vedkommende. Det er sådan, at geodætisk institut på linje med de øvrige myndigheder, der er underlagt forsvarsministeriet, løbende analyseres, vurderes, man ser på drift, investeringer osv., og man gennemfører naturligvis de besparelser løbende, som der er baggrund for.

Fru Aase Olesen bragte nærmest debatten op på et industripolitisk, erhvervspolitisk niveau. Vi må nok erkende, at uanset hvor man lægger grænsen for kortstørrelserne, vil der kunne opstå grænseproblemer. Men vi taler om en populær kortstørrelse, hvor vi på grundlag af erfaringer føler at det er rigtigt at flytte denne grænse, jævnfør de bemærkninger, der er i forslaget.

Fru Aase Olesen spørger, om forslaget har været gennem justitsministeriets lovkontor. Ja, naturligvis.

Lad mig til sidst sige, at der er forskellige af ordførerne, der har gjort sig lidt morsomme over, at vi nu ændrer »krigsministeriet« til »forsvarsministeriet«. Man kan undre sig over, at det ikke er sket i forbindelse med de behandlinger, der har været her i tinget i årene 1965 og 1972, men det er noget, som nu falder naturligt, og så kan hr. Thoft glæde sig over, at vi dog har medvirket til dette lille aktive stykke fredspolitik.

Lad mig i øvrigt sige til hr. Thoft, at jeg har ingen intentioner om at følge hr. Thofts forslag om at ændre »forsvarsministeriet« til »fredsministeriet«. Ihukommende problemerne og diskussionerne inden for den fredsbevægelse, hr. Thoft tilhører, tror jeg, det ville være et dårligt tegn for forsvarsministeriets virksomhed.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg må have udtrykt mig uklart, når jeg ikke kan få et svar fra forsvarsministeren.

Jeg er selvfølgelig enig i, at man kan rykke en grænse, og jævnfør hvad vores ordfører sagde, har jeg ikke spor imod, at man ændrer afgiftsreglerne. Det er der et flertal her i folketinget der afgør.

Det, jeg spurgte om, er, om man fuldstændig vil opgive begrebet ophavsret i denne

sag. Hvis jeg som sagt tegner hovedstadsområdet af efter et kort fra England til min valgplacat eller min reklame, eller hvad det nu kan være, skal jeg så betale afgift alene på grund af målestoksforholdet? Det var det, jeg spurgte om, og det synes jeg da at de mange virksomheder, som skal lave brochurer om, hvor de befinder sig, eller hvor deres adresse er, eller hvad det nu kan være, har krav på at vide.

Vi taler om ophavsret her, og hvis ikke man anvender geodætisk instituts kort, skal man så betale afgift? Det vil jeg gerne have et svar på.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Ironi er farlig, især når ministeren er blotet for humor. For at det ikke skal misforstås, vil jeg gerne præcisere, at jeg synes, at når man kalder krigsministeriet for forsvarsministeriet, så er der tale om nysprog i orwellsk forstand. Jeg kaldte det en orwellsk eufemisme, og så gjorde jeg mig en lille smule morsom over forsvarsministeriet og forventede, at det snart ville blive kaldt fredsmi-
nisteriet. Jeg synes selvfølgelig, at forsvarsministeriet bør hedde det, det er, nemlig krigsministeriet.

Forsvarsministeren (Engell):

Det sidste, hr. Thoft, skal jeg undlade at kommentere. Jeg tror ikke, at hr. Thoft kommer i en position, hvor det bliver muligt for ham at ændre den betegnelse. Det håber jeg i hvert fald ikke.

Lad mig sige til fru Aase Olesen, at der skal betales afgift, i det omfang man anvender geodætisk instituts materiale som udgangspunkt. Det er det, der er det afgørende. Det er klart, at man kan komme ind i en vanskelig bevisførelse i nogle af de sager. Det er for at tilvejebringe en klargørelse på dette område, at forslaget er, som det er.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Ja men jeg takker meget for svaret, for det er faktisk ikke det, der står i bemærkningerne. Der står dér, at for at undgå vanskelig bevisførelse sætter man nu grænsen ned. Nu har vi altså klart her fået ministerens svar: der er selvfølgelig tale om, at man skal betale

[Aase Olesen]

afgift, hvis man bruger eller har brugt geodætisk instituts kort. Det er én ting.

Så kommer spørgsmålet, hvem der skal afgøre det, og det er en vanskelig sag. Det må være rigtigt forstået, som man læser bemærkningerne, at dette alene skal overlades til geodætisk instituts embedsmænd, og man kan ikke klage, end ikke til ministeren. Er det også korrekt forstået?

Forsvarsministeren (Engell):

Det, der er tale om, fru Aase Olesen, er, som det også er fremgået, at der kommer mange ansøgninger om fritagelse, og det er afgørelsen af disse sager, der foreslås uddelegeret til geodætisk institut. Det er korrekt.

(Kort bemærkning).

Arentoft (KF):

Hvis jeg har fulgt rigtigt med, skulle der være et pænt flertal for forslaget, idet hr. Thoft sagde, at man kunne gå ind for forslaget, såfremt større afgifter til geodætisk institut ikke også betød flere penge til forsvaret.

Jeg tror faktisk, jeg kan sige helt klart, at det er der ikke tale om. Geodætisk institut står på finansloven, og de indtægter, forsvaret får, går desværre ikke til forsvaret. De går i statskassen. For at tage et helt konkret eksempel: de militære lufthavne, som også bruges til landing af civile fly, Tirstrup, Ålborg, Karup osv., får landingsafgifter m.v., men de går ikke til drift af flyestationen. Det går i den store statskasse.

Hermed sluttede forhandlingene.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om garantier for lån til skibsfinansiering.

(Fremsat 9/10 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Svend Andersen (S):

Efter at de danske værfter i praktisk talt hele 1985 har stået uden ordretilgang, og efter at skibsindustrien og CO Metal både direkte og gennem pressen over for ministeren har presset på, for at der bliver taget et initiativ, får vi altså nu omsider regeringens såkaldte værftspakke. Men bedre sent end aldrig, og lidt har jo også ret.

Jeg kan sige om det konkrete lovforslag, at vi kan støtte de principper, der ligger i det, at man letter danske redere ved garantier for lån, som ikke kan dækkes af skibets værdi. Vi vil selvfølgelig sikre os, at ordningen kommer til at virke, og derfor har jeg et par afklarende spørgsmål.

Ifølge § 2 skal låntager betale en risikopræmie, og det er jo også tilfældet ved eksportkredit, men er der tale om en præmie i tilsvarende størrelse? Man kan blive betænkelig, når man læser bemærkningerne til § 2, for her står, at den almindelige risikopræmie ville kunne dække tabene, såfremt ordningen bestod i en længere årrække. Nu er det jo sådan, at ordningen kun gælder i to år. Er det sådan, at den risiko for tab, der ikke er dækket af den almindelige præmie, bliver dækket af staten, eller skal bemærkningerne forstås således, at det er ministerens agt at opkræve en ekstraordinært høj præmie for disse garantier? Hvis det sidste er tilfældet, vil vi godt sætte et spørgsmålstejn – også et stort spørgsmålstejn – ved, om denne ordning i det hele taget har nogen effekt.

Vi har bemærket, at loven udløber 31. december 1986. Det hænger vel sammen med, at EF-direktivet om værftsstøtte udløber på samme tidspunkt. Det må få os til at tro og forvente, at regeringen vil bruge den mellem-liggende tid til over for EF at presse på for at sikre, at et eventuelt kommende direktiv ikke kommer til at indeholde muligheder for tilsvarende statsstøtte som i det eksisterende direktiv, således at værfterne alene kommer til at konkurrere på pris og på kvalitet. Det